

Onderwerp

Almere 2.0 Meerjarenprogramma FVA 2025-2029

Gedeputeerde Staten stellen voor

1. Beslispunten

1. In te stemmen om in de periode 2025-2029 te werken langs de volgende pijlers en (bijbehorende) sleutelprojecten:

- De gezonde en sociale stad:
 1. Zorg & Ontmoetingshub
 2. Zorgtribe
 3. Cultuurimpuls Almere
 4. Kustzone Poort
 5. Topsport
 6. Huis van de Stad
- De lerende en ondernemende stad:
 7. Campus Almere Centrum (voorheen: Kenniscampus Stadshart, afrondend lopend sleutelproject)
 8. Internationale Campus (afrondend lopend sleutelprojecten)
 9. Flevo Campus
 10. PRICE
 11. ICT Tribe
 12. Economisch Versterken Centrum
 13. Regio Deal Nieuw Land 2023-2028
- De groene en duurzame stad:
 14. Unieke Landschappen
 15. Natuurinclusieve Stad
 16. Natuurraamwerk Oosterwold
 17. Natuurlijk versterken Hart van de Stad
 18. Almeersepoort Nationaal Park Nieuw Land
 19. Excellente groene en gezonde leefomgeving
 20. Circulair ambachtscentrum
- Energiesysteem van de toekomst en Smart Mobility.

2. Doelstelling programmabegroting

Dit onderdeel past binnen het programmaonderdeel 1.1 ruimtelijke ontwikkeling, wonen en landschap.

3. Eerdere behandeling

- Vaststelling van de rijksstructuurvisie Amsterdam Almere Markermeer op 19 februari 2014.
- Goedkeuring van de nadere uitwerking Uitvoeringsovereenkomst Almere 2.0 op 28 mei 2014.
- Instemming met het Meerjarenprogramma 2021-2025 op 24 juni 2020.
- Instemming met het Jaarprogramma 2025 en de jaarlijkse bijdrage van € 6,7 mln. op 13 november 2024.
- Technische sessie over de werking van het Fonds Verstedelijking Almere op 8 januari 2025.

4. Bevoegdheden PS en doel behandeling

Het doel van dit voorstel is om PS kennis te laten nemen van het nieuwe meerjarenprogramma FVA 2025-2029 en in te laten stemmen met de pijlers en

Provinciale Staten
26 maart 2025

Agendapunt

Lelystad
7 januari 2025

Registratienummer
3352347

Expertiseteam
ETGO

Portefeuillehouder
Dijk, A.J.A. van

Routing

Commissie Economie, Mobiliteit
en Samenleving:
5 februari 2025

sleutelprojecten van het Meerjarenprogramma FVA 2025-2029. Het FVA is een Fonds van drie partijen, namelijk de gemeente Almere, provincie Flevoland en het rijk. Om aan de slag te kunnen gaan met het Meerjarenprogramma is er instemming vereist van alle drie de partijen. De bevoegdheid om in te stemmen met de invulling van het Meerjarenprogramma voor de provincie ligt bij PS.

5. Verdere behandeling PS

Het meerjarenprogramma bevat een jaarlijkse provinciale bijdrage van € 6.7 mln. Op basis van dit meerjarenprogramma wordt ieder jaar een Jaarprogramma opgesteld. Dit jaarprogramma wordt, gelijktijdig met de behandeling van de provinciale programmabegroting, voorgelegd aan PS. Over het totale programma wordt jaarlijks gerapporteerd in het afzonderlijke jaarverslag Almere 2.0. Dit verslag wordt aangeboden aan PS. Indien daar aanleiding toe is, wordt gedurende het jaar over een project gerapporteerd of worden besluiten voorgelegd.

6. Korte toelichting op voorstel

De provincie Flevoland, gemeente Almere en het Rijk werken samen aan de gezonde groei van Almere in het programma Almere 2.0. Deze groei gaat niet alleen over het bouwen van woningen, maar ook over belangrijke thema's zoals economie, onderwijs, groen en cultuur. Om dit mogelijk te maken, hebben de drie overheden in 2013 (onder andere) het Fonds Verstedelijking Almere (FVA) opgericht. Via het FVA worden sleutelprojecten gerealiseerd die een grote impact hebben op de ontwikkeling van Almere en de regio. Elke vier jaar stellen de drie overheden samen een nieuw meerjarenprogramma op. Deze programma's overlappen elkaar steeds met één jaar, waardoor continuïteit gewaarborgd is.

Het Meerjarenprogramma 2021-2025 is in uitvoering (2e tranche). In 2024 is daarnaast gewerkt aan een meerjarenprogramma voor de periode 2025-2029 (3e tranche). Met de middelen in deze periode kunnen nieuwe impulsen gegeven worden aan reeds lopende sleutelprojecten of nieuwe sleutelprojecten gestart worden. Op basis van het meerjarenprogramma worden in de komende jaren de jaarprogramma's opgesteld.

In het Meerjarenprogramma FVA 2025-2029 laten we zien welke ambities we hebben voor de periode 2025-2029. Het programma is opgebouwd rond drie pijlers: 'De gezonde en sociale stad', 'De lerende en ondernemende stad' en 'De groene en duurzame stad'. Om Almere in balans te laten groeien, zetten we de komende jaren in op het verbeteren van het voorzieningenaanbod, zoals onderwijs, cultuur en sport. We versterken het vestigingsklimaat en het groenblauwe karakter van de stad. Tegelijkertijd werken we aan een veerkrachtige stad en aan het welzijn van de mensen die er wonen en werken.

7. Beoogd effect

Het doel is om in de periode 2025-2029 een impuls te geven aan een gezond groeiend Almere. Met het vaststellen van het Meerjarenprogramma FVA 2025-2029 worden de inhoudelijke en financiële kaders voor de periode 2025-2029 vastgesteld. Dit doen we langs drie programmapijlers:

De gezonde en sociale stad

De programmapijler 'De gezonde en sociale stad' richt zich op ontmoeten, verbinden en zorg voor elkaar. We creëren ontmoetingsplekken en zorgen voor betere voorzieningen op het gebied van cultuur en sport. Hiermee werken we ook aan de uitdagingen uit het adviesrapport 'De sociale staat van Almere' (2024), met speciale aandacht voor mentale en fysieke gezondheid en het vergroten van veerkracht.

Sleutelprojecten: Fieldlab zorg, Zorg & Ontmoetingshub, Cultuurimpuls Almere, Kustzone Poort, Topsport, Huis van de Stad.

De ondernemende en lerende stad

Een gezonde groei van Almere is onlosmakelijk verbonden met de economische ontwikkeling van de stad. De programmapijler 'De ondernemende en lerende stad' richt zich op de samenwerking tussen overheden, onderwijs en het bedrijfsleven. Hiermee versterken we het economisch profiel, vergroten we de werkgelegenheid en stimuleren we innovatie. Deze pijler sluit aan bij de Groei-agenda Nieuw Land, met een focus op Tech & Transitie.

Sleutelprojecten: Campus Almere Centrum (voorheen: Kenniscampus Stadshart) en Internationale Campus (beide afronden lopende sleutelprojecten). Flevo Campus, PRICE, ICT Tribe, Economisch versterken Centrum en Opbouw economische clusters met de Regio Deal Nieuw Land 2023-2028.

De groene en duurzame stad

Almere heeft als groene en gezonde stad, met in haar omgeving bossen, deltanatuur en polderland, een belangrijke troef in handen. Het groen en water bieden een aantrekkelijke, duurzame en gezonde leefomgeving voor mens en dier. Almere is daarom een onderscheidende toeristische bestemming en heeft een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bedrijven. Met deze programmapijler zetten we ons in om de unieke kwaliteiten te behouden en te versterken als de stad verder groeit. Voor een duurzame toekomst willen we, naast het water en het groen, ook stappen zetten op het gebied van circulaire afvalverwerking.

Sleutelprojecten: Unieke Landschappen, Natuurinclusieve stad, Natuurraamwerk Oosterwold, Natuurlijk verstedelijken Hart van de Stad, Almeersepoort Nationaal Park Nieuw Land, Excellente groene en gezonde leefomgeving, Circulair ambachtscentrum.

Separate projecten

Energiesysteem van de toekomst en Smart Mobility.

In tegenstelling tot de sleutelprojecten onder bovenstaande programmapijlers, hebben sleutelprojecten 'Energiesysteem van de toekomst' en 'Smart Mobility' een bredere scope. Daardoor passen ze niet goed binnen de eerdere pijlers en worden ze in een apart hoofdstuk opgenomen.

Energiesysteem van de toekomst: Klimaatverandering heeft over de hele wereld gevolgen, waarbij fossiele brandstoffen en grondstoffen binnen afzienbare tijd opraken. Daarom zijn er grote veranderingen nodig. Met sleutelproject 'Energiesysteem van de toekomst' werken we aan een toekomstbestendige energievoorziening voor de stad Almere.

Smart Mobility: Almere en Flevoland staan voor grote uitdagingen op het gebied van woningbouw, met bijkomende kwesties als de stikstofproblematiek, energietransitie en klimaatadaptatie. Ook neemt de druk op de bereikbaarheid toe. Digitalisering en een nieuwe kijk op mobiliteit zijn nodig om de verstedelijking in Almere in goede banen te leiden. Hierbij kunnen Smart Mobility-oplossingen een belangrijke rol spelen.

Het FVA wordt door de drie overheden gezamenlijk gefinancierd. De bijdrage van het Rijk komt uit de verkoop van gronden in Oosterwold en Pampus. De provincie reserveert een vast bedrag in haar meerjarenbegroting. Almere draagt bij via een specifieke uitkering (SPUK) uit het gemeentefonds, dus niet vanuit de reguliere gemeentebegroting.

Uitvoering van het Meerjarenprogramma 2025-2029 vindt plaats binnen de voor het fonds beschikbare financiële kaders. Voor deze periode verwachten wij in totaal € 68,2 miljoen beschikbaar te hebben. Hierbij is nog geen rekening gehouden met de opbrengsten uit grondverkoop in Oosterwold, omdat die in deze periode vooralsnog niet verwacht worden.

Op basis van het concept meerjarenprogramma wordt € 71,9 miljoen aan nieuwe middelen aan de projecten toegewezen. Er is daarmee sprake van een 'overprogrammering' van € 3,7 miljoen (zie toelichting onder onderstaande tabel). Het uitgangspunt is dat er jaarlijks niet meer geld wordt uitgegeven dan dat er in het fonds beschikbaar is. Via de tussentijdse jaarprogramma's en verantwoordingscyclus wordt daar op gestuurd.

In onderstaande tabel zijn de te ontvangen bijdrage en de aan de pijlers toegewezen middelen weergegeven. Voor een toelichting op de sleutelprojecten verwijzen wij naar het bijbehorende meerjarenprogramma.

Bedragen x €
1.000

Meerjarenperspectief FVA 2025 – 2029	2025	2026	2027	2028	2029	totaal nieuwe mid- delen
Totaal beschikbaar	1.400	16.706	16.706	16.706	16.706	68.224
proceskosten Almere 2.0		1.100	1.100	1.100	1.100	4.400
Programmapijlers:						
De gezonde en sociale stad	1.560	4.068	4.508	4.508	6.608	21.250
De lerende en ondernemende stad	1.363	5.910	4.727	4.975	4.725	21.700
De groene en duurzame stad	5.060	2.737	4.385	5.247	5.125	22.554
Smart Mobility	200	200	200	200	200	1.000
Energiesysteem van de toekomst		250	250	250	250	1.000
Subtotaal kosten	8.183	14.265	15.170	16.279	18.007	71.904
Saldo						-3.680

Overprogrammering

In het meerjarenprogramma wordt gewerkt met een beperkte overprogrammering. Deze bedraagt € 3,7 miljoen (5%). Daarnaast speelt het eventuele risico op een korting (circa € 4 miljoen) op de SPUK vanuit BZK. De gesprekken met BZK zijn op dit moment dusdanig positief dat dit risico niet hard is. Om deze reden hebben we dit risico nog niet opgenomen in de cijfers. De ervaring leert dat de overprogrammering in de loop van de uitvoeringsperiode wordt opgelost. Bijvoorbeeld door het vrijvallen van middelen als na een haalbaarheidsonderzoek blijkt dat een sleutelproject (gedeeltelijk) niet uitgevoerd kan worden. Ook kunnen de opbrengsten hoger uitvallen dan waar nu rekening mee is gehouden, bijvoorbeeld door grondverkopen in Oosterwold. Uitgangspunt blijft dat er binnen het FVA nooit méér geld wordt uitgegeven dan er binnen is gekomen. Hierop wordt gestuurd in de jaarprogramma's.

8. Argumenten

De totstandkoming van het Meerjarenprogramma is gedaan op basis van meerdere bronnen, waaronder:

- De (prioritaire) opgaven benoemd in de coalitieakkoorden van Almere en Flevoland zoals Economie, Onderwijs, sociale voorzieningen en zorg, cultuur, ontwikkeling en groei van de stad.
- De Uitvoeringsovereenkomst Almere 2.0, waarin de thema's zijn benoemd waar het FVA aan bijdraagt: onderwijs, cultuur, sport, economie, duurzaamheid, groenblauw, stedelijke bereikbaarheid en de concurrentiepositie van de stad (vastgesteld op 28 november 2013).
- Almere, stad met toekomst (vastgesteld door de gemeenteraad op 8 juli 2021).
- Strategische agenda Flevoland (vastgesteld in 2023).
- Groeiagenda Nieuw Land (vastgesteld in BO MIRT in juni 2023) : focus op tech & transitie
- Sociale staat van Almere (vastgesteld door gemeenteraad d.d. 16 mei 2024), met daarin de speerpunten: bestaanszekerheid, versterken sociale en pedagogische basis en verbinding fysieke, sociale en economische domein.

- Consulterend gesprek met de gemeenteraad d.d. 21 en 28 november 2024.

Het Meerjarenprogramma FVA 2025-2029 is in afstemming met de gemeente, provincie en het Rijk gemaakt.

9. Kanttekeningen

Het programma is van drie overheden: gemeente Almere, provincie Flevoland en het Rijk. Het Meerjarenprogramma FVA 2025-2029 is dan ook in afstemming met deze drie partijen gemaakt. Ook over bestedingen uit het FVA moet altijd door alle drie partijen ingestemd worden.

Het is mogelijk middels een motie of amendement het college opdracht te geven met de andere twee partners in gesprek te gaan over veranderingen in het voorliggende meerjarenprogramma (budgetneutraal). Bijvoorbeeld door te kiezen voor een andere verdeling van de middelen over de projecten of door (deel)projecten te schrappen en nieuwe (deel)projecten toe te voegen.

Deze mogelijkheid wordt vanzelfsprekend ook aan de gemeenteraad van Almere geboden. De beide colleges en de Rijkspartners zullen met elkaar in gesprek gaan hoe met deze moties om te gaan.

10. Bijlagen

Naam stuk:	eDocs nummer:	Bijgevoegd of periode ter inzage
Concept Meerjarenprogramma FVA 2025-2029	3360951	